

20240410

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Djurens Rätts svar på remissen Kamerabevakning för ett bättre djurskydd (SOU 2023:27), ert dnr LI2023/02659

Djurens Rätt tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter. Vi har bidragit med synpunkter och underlag till utredningen under utredningens gång och ser positivt på merparten av de förslag som presenteras. Vi förväntar oss att regeringen nu agerar skyndsamt och inför ett krav på kamerabevakning på slakterier, i linje med utredningens förslag och våra tillägg. Djurens Rätt önskar framföra följande:

Komplement till fysiska kontroller

Vi är eniga med utredningen som konstaterar att kamerabevakning kan utgöra ett verktyg för att stärka djurskyddet för de djur som hanteras på slakterier samt att den viktigaste kontrollen av djurskyddet på slakterier är den som sker genom fysisk kontroll på plats. Det är mycket bra att utredningen slår fast att granskning av bilder från kamerabevakning inte bör ersätta några fysiska kontroller på slakterierna.

Kräv också ljudupptagning

Vi ser positivt på att utredningen föreslår att kravet på kamerabevakning som utgångspunkt bör gälla samtliga slakterier, alla de djurslag som slaktas på anläggningarna, samtliga områden på slakteriet där levande djur hanteras och avse all tid som där finns levande djur. Vi menar dock, liksom experten Anna Tilly, Jordbruksverket (i det särskilda yttrandet) att kravet också ska innebära ljudupptagning. Utredningen menar att så inte ska vara fallet, trots att de konstaterar att de ser fördelar ur ett djurskyddsperspektiv med ljudupptagning vid kamerabevakning. Ljud kan vara av stor vikt i bedömning av ett djurs välfärd.

Glöm inte fiskarna

Fiskslakten behöver också omfattas av ett krav på kameraövervakning. I Sverige föds det upp och slaktas uppskattningsvis 5–10 miljoner fiskar om året. Slakt av uppfödda fiskar, det vill säga inom vattenbruket, omfattas av djurskyddslagstiftningen. Att undanta slakt av ett så stort antal djur från krav på kamerabevakning är inte acceptabelt och skulle spegla en förlegad syn på fiskar som något annat än de levande, kännande djur de är.

Krav på att inspelat material används

Som vi framfört till utredningen menar vi att det är viktigt att det ställs krav på att det inspelade materialet används. Utredningen skriver att det för att den allmänpreventiva effekten ska vara god krävs, enligt utredningens bedömning, att det sker någon form av regelbunden kontroll av det inspelade materialet och att åtgärder vidtas vid upptäckt av brister. Vidare skriver utredningen att detta skulle kunna ske genom rutiner för egenkontroll på slakterierna eller genom kontroller som de behöriga myndigheterna utför. Vi menar att det måste ställas krav på att slakteriföretagen, livsmedelsverket och länsstyrelsen analyserar och använder sig av det inspelade materialet. Det räcker inte att slakterierna har möjligheten att använda materialet som en del av egenkontroll. Utredningen skriver att för att kamerabevakning ska fylla ett syfte krävs att bildmaterialet kan

granskas. Vi menar att det också krävs att bildmaterialet granskas.

Förläng krav på bevarandetid till 6–12 månader

För att minska risken att inspelat material som fyller en funktion i kontroll och beslut om sanktioner inte längre finns tillgängligt, föreslår vi att bevarandetiden ska vara minst 6 månader samt 12 månader för större slakterier.

Sekretess

Vi delar utredningens uppfattning om att det inte finns något behov av att införa skärpta sekretessbestämmelser.

Ikraftträdande av den nya lagen

Vi är eniga med utredningen i att den nya lagen bör träda i kraft så snart som möjligt. Förslaget 1 juli 2025 är bra.

Lagens syfte och tillämpningsområde

Vi föreslår att skrivningen om lagens syfte och tillämpningsområde ändras från:

“Syftet med denna lag är att införa kamerabevakning på slakterier för att stärka djurskyddet för de djur som hanteras i lokalerna.”

till:

“Syftet med denna lag är att införa kamerabevakning på slakterier för att stärka djurskyddet för de djur som hanteras eller hålls i lokalerna.”

Detta eftersom kamerabevakningen ska omfatta även uppstallning, som i sig inte innebär att djuren hanteras. “Hanteras eller hålls” går också i linje med förslaget på formulering i utredningens författningsförslag paragraf fyra.

Behov av straffbestämmelser eller sanktionsavgifter

Vi håller inte med om att ett förfarande där myndigheten kan besluta

om föreläggande och vid behov förena föreläggandet med vite för att lagen om kamerabevakning och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska följas, när det gäller till exempel att lämna ut bildmaterial, skyldighet att ha kamerabevakning eller att utföra nödvändigt underhåll av utrustningen, är tillräckligt för att säkerställa att lagen och föreskrifterna följs. För att lagen och föreskrifterna inte ska bli tandlösa menar vi att straffbestämmelser eller sanktionsavgifter behöver införas.

Svaret bearbetat av:

Sebastian Wiklund
Samhällspolitisk chef, Djurens Rätt
sebastian.wiklund@djurensratt.se

Linda Björklund
Sakkunnig, Djurens Rätt
linda.bjorklund@djurensratt.se